



המשנה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 75

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

משפטים - תשפ"ג

עניין של חינוך

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם.

לא אשר תלמדם, לא תצום, אלא אשר תשים לפניהם. וכדברי רש"י: 'להבינם טעמי הדבר ופירושו, כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם'.

על העוסק בחינוך להגיש ולערוך את החומר בהטעמה, בבהירות ובדרכי הוראה מותאמים, ובכך הוא מגרה את רצון התלמיד, לקראת הלמידה. רש"י הקדוש מלמדנו כאן עוד, שלאחר הגשה ועריכה כראוי, בכלל לא נאמר שהרב מלמד! הוא רק שם לפניהם. הוא מעורר עניין עד שהם 'יושיטו יד' וילמדו בעצמם. בצורה זו של לימוד, בה התלמיד הוא המורה של עצמו, הוא המעיין, הוא המשנן והוא המתבונן, נעשית התורה למעשית ומעניינת. דוד המלך משבח את האיש אשר בתורת ה' חפצו ובתורתו יתקנה יומם וילקחה. דורש רבא (מסכת ע"י י"ט) שלפני הלימוד נקראת תורת ה', ולאחר הלימוד נקראת התורה על שם הלומד, תורתו, שלו. כי הוא השקיע. תלמיד זוכה להתחבר לתורה, לחוש שהיא שלו, לאחר שיגע בעצמו בהבנה, וזהו מהות תפקידם של העוסקים בחינוך!

שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי



פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מִלְכִים

'פִּי תִקְנָה עֶבֶד עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעַת יָצָא לְחֻפְשֵׁי חֻמֵּם'

(שמות כא, ב)

'התורה הקדושה אומרת לנו כאן שהעבד העברי עובד אצל אדונוי שש שנים, ואחר כך בשנה השביעית הוא יוצא לחופשי. ובדרך רמז כתב הגאון אהובנו הדגול, מופת הדור, רבי בן ציון אבא שאול זלה"ה, שהנה בלימוד התורה בישיבות הקדושות לומדים שלוש שנים בישיבה קטנה, לאחר מכן שלוש שנים בישיבה גבוהה, ולאחר שלוש שנים בישיבה הגבוהה נכון להתחתן בעזרת ה' יתברך. והנה השנים בישיבה נמשלו לשנות עבודתו של עבד עברי. "שש שנים יעבד" - יעבוד את ה' יתברך שש שנים רצופות בעסק התורה הקדושה, "ובשבעת" - בשנה השביעית, "יצא לחפשי" - הכוונה שיתחתן ויקים בית קדוש בישראל, ולא יתעכב יותר מזה. וראיתי בספר של אהובנו הדגול, הגאון רבי יעקב יוסף ע"ה, שפעם שאל תלמיד שקדן אחד את מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זיע"א: "כעת אני עוסק בתורה הקדושה במסגרת הישיבה, אך באיזה גיל ראוי לי להתחתן?" השיב לו מרן זיע"א: חכמינו הקדושים אמרו: 'בן שמונה עשרה שנה'. (ויש אומרים שהכוונה בן שבע עשרה שנה ויום אחד, שאז הוא מתחיל את שנתו השמונה עשרה, כי בן שמונה עשרה שנה ויום אחד הוא כבר בתוך השנה התשע עשרה). אמר לו אותו בחור: "והרי בגיל שבע עשרה או שמונה עשרה יש כאלו שבקושי סיימו ישיבה קטנה והתחילו ישיבה גדולה, ולפי זה יסגרו את כל הישיבות הגבוהות?" השיב לו מרן זיע"א: "עדיף שיסגרו את הישיבות וירבו הכוללים, כי כולל גם הוא ישיבה, ואדרבה, כולל הוא ישיבה למהדרין, ישיבה לתלמידים נשואים, שהמעלה בזה גדולה מאוד". בדור שלנו יש כל כך הרבה נסיונות גדולים ועצומים, ולכן ה' יתברך שמח ומעריך כל כך כל יהודי וכל יהודייה הנשמרים מן הברוך, ועל ידי הזהירות מהדברים האסורים גורמים לה' יתברך המון המון נחת רוח'. (מקור: תורת רבינו יורם - הובא בעלון משכן שילה גליון 693)

סגולת השבוע: סגולות למוצאי שבת

משקה חם: ישתדל לשתות משקה חם - שנתחמם לאחר השבת ויאמר: תמין במוצאי שבת מְלֻגְמָא (כלומר "דבר חם במוצאי שבת מועיל לרפואה") והיא רפואה בדוקה לעצבות (הביא רמז לכך באורחות צדיקים ספינא סי' ש' אות ב') על הפסוק "הרופא לשבורי לה ומחפש לעצבותם" - מח"בש - ראשי תיבות: מְלֻגְמָא חֲמִין בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת

נרות: יש נוהגים להדליק נרות במוצאי שבת (סי' מטה משה בשם שכה"ג), בספר צלותא דישראל מביא בשם הבעל שם טוב וצ"ל: סגולה בדוקה ומנוסה שאם אדם זקוק לישועה דחופה ינדור שיעשה סעודת מלווה מלכה לכל הפחות לעשרה אנשים, וידליק ד' נרות ויראה ע"י זה ישועות.

מובא בשם השומרי אמונים שהרבה נשמות מעולם העליון ניצלו בדין ונמלטו ע"י דוד המלך ע"ה משום שנהדרו בסעודה זו וכל שכן אם זוכה לעשות לרבים - אשרי לו..

מעשה שהיה...

השבת שומרת משמריה

ספור על מרון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל



הילולא דצדיקייא



הילולת מרון רבי יעקב גלינסקי זיע"א

הרב יעקב גלינסקי, (ט' טבת תרפ"א - כ"ב שבט תשע"ד) ראש ישיבה ודרשן ברוח תורת המוסר, נולד בט' טבת תרפ"א בעיירה קריניק שבפולין לאביו הרב אברהם צבי ולאמו מרת דבורה. בילדותו למד בתלמוד תורה ובישיבה בעיירת הולדתו, ובשנת תר"צ עבר לישיבת 'בית יוסף נובהרדוק' בביאליסטוק. היה מתגורר בבני ברק ומשם יצא למסעות חיזוק בכל הארץ ורבים השיב מעוון. סח הרב זצ"ל: החזו"א המשיל את עבודת הסבא מנובהרדוק לאדם הכורך מוט ברזל על הידיים כתפילין.

הכיצד?

הרב ענה: תפילה – עבודה איטית – פרטים קטנים – מעקב – התחייבות – רציפות – התעלמות מקשיים – בטחון ואמונה. והכל תוך כדי "האמנתי כי אדבר" – לדבר על זה עם עצמך וללמוד מכל דבר.

ת.נ.צ.ב.ה.

זכותו יגן עלינו ועכ"א אמן

ספר הרב גלינסקי זצ"ל: "במלחמה העולמית השנייה – גזרו על בחורי הישיבה הפולנים 25 שנות מאסר בסביר. לאחר קשנה וחצי במחנה בסביר שוחררנו, על תנאי – אסור היה לנו לצאת מהאזור שנקרא 'קולחוז' ועלינו לעבוד שם בכל עבודה מזדמנת בכדי שנוכל לקבל תלושי מזון. הקור בחוץ היה נורא ואיום. 40 מעלות מתחת לאפס בתוספת רוח חרישית, הפכה את השהיה בחוץ לסכנת מות מזדמנת. מצאתי אכסניה בבית אפר יהודי פשוט, הוא היה אדם מגושם ופשוט. לפרנסתו עבד במאפיה המקומיתית שבעה ימים בשבוע. הוא ארמ אותי אבל מזון לא נתן לי. ביתו היה מקור בשלג עמוק ומסביב לבית הייתה שמירה של פלב סיבירי. והנה, יום אחד הוא מגיע וצהלתו על פניו "מצאתי לך עבודה ומעכשו לא תסתובב כמו בטלן ויהיה לך גם לחם לאכול". מה קרה? אחד העובדים במאפיה גייס לצבא ומקום העבודה שלו התפנה, תפקידו היה למשח את השמן בפתבניות האפיה. האפר היה מרצה מעצמו שהצליח לשכנע את בעל המאפיה לקבל אותי לעבודה. נבהלתי מעט ובעדינות אמרתי לו שיש בעיה עם המשגרה כי אני שומר את השבת ובמאפיה עובדים בשבת. האיש נדהם והיה פעוס מאד והרעים עלי בקולו: "אתה מעדיף להיות בטלן?! לשוטט כל היום? הצעקות היו רמות ולא הצלחתי להרגיעו מפעסו ולפני שהספקתי לשכנע אותו שאינני פנה כבר נדחפתי אל מחוץ לדלת שנטרקה בכעס על ידי האיש. חושף בחוץ, קור שחדר לעצמות והתחלתי רועד בכל גופי, הבטתי זמין ושמאל והבנתי שיש לי בסך הכל כמה דקות למצוא פתרון מהיר. מלמלתי בשפתי הרועדות תפלה חרישית לאבינו שבשמים ואז הבחנתי במלונה של הקלב. הוא היה גדול ורבה במלונה כשראשו בפתח, החלטתי לנסות להפנס אתו למלונה – הכנסת אורחים זו מצוה... אני מתקרב אליו באטיות ואני רואה שהקלב רק מתבונן בי – לאט לאט אני נדחק פנימה והקלב מפנה לי מקום והנה אני רואה שחמים ונעים אצלו במלונה. שכבתי בפתח נורא לצידו עד אשר נרדמתי. בבקר קמתי ויצאתי לאט החוצה. הודיתי לה' ומיהרתי לצאת מהאזור וחפשתי פתרון למצבי. בחוץ פגשתי ביהודי נוסף, אדם זקן שאין לו אפשרות לעזור לי אבל נחם אותי בספור ואמר כך: 'תשמע, אבא שלי היה עגלון, אמר לי, שאם יציעו לי סוס בעד סוסך, התיחס בחשדנות, מדוע הוא מעוניין להפטר מהסוס שלו? ואם ירצה להוסיף לך עוד כסף בנוסף לסוס – בשום אופן אל תסכים, כי הסוס שמציעים לך עומד למות, שאם לא פן לא היו מוכנים להוסיף לך כסף. אבל לעמת זאת, אם תראה עגלון שלא מוכן למכור את סוסו בעבור שום הון שבעולם, סימן שהסוס שלו טוב מאין כמותו. סכם העגלון: "אני לא מבין הרבה בתורה, אבל אם אני רואה שאתה היית יכול לותר על עבודה כזאת חשובה וכו על האכסניה שלך בעבור שמירת השבת, סימן מבקק הוא שהשבת אצלך היא אוצר יקר מאין כמותו. "הספור הזה", אמר הרב "חזק אותי שאני בדרך הנכונה". ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!